

Батигіна О. М.

доцент кафедри цивільного,
господарського та екологічного права
Полтавського юридичного інституту
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

**Особливості правового регулювання виробництва та обігу
органічної продукції у країнах СНД**

Необхідність вирішення екологічних проблем та питання забезпечення населення доброякісними продуктами харчування тісно пов'язані з необхідністю здійснення переходу від традиційного до органічного сільськогосподарського виробництва. У той же час важливим

для сільськогосподарських товаровиробників України є розвиток екологічного виробництва за для підвищення конкурентоспроможності на ринках України та світу. У зв'язку з цим актуальним є порівняння різних підходів правового регулювання у країнах СНД з перспективою використання набутого позитивного досвіду для України.

Проблеми правового регулювання виробництва та обігу органічної продукції неодноразово досліджували представники аграрної науки, вчені юристи як вітчизняні, так і зарубіжні. Зокрема, деякі дослідники аналізували законодавство України [1,2,3], деякі – країн Європейського Союзу [4]. Але дослідження досвіду правового регулювання виробництва та обігу органічної продукції у країнах СНД не ставало предметом особливої уваги науковців. Отже, метою цієї роботи є визначення та аналіз нормативно-правових актів країн СНД, які встановлюють правила та особливості виробництва, маркування та обігу органічної продукції у цих країнах.

У Законі Азербайджанської Республіки від 13 червня 2008 року №650-ШГ «Про екологічно чисте сільське господарство» регулюються відносини, пов'язані з виробництвом, переробкою та обігом екологічно чистих сільськогосподарських і продовольчих товарів, які забезпечують здоров'я та безпеку населення, землі, води, рослин і тварин Азербайджанської Республіки. У ст. 1 під екологічно чистим сільським господарством розуміють культивування сільськогосподарських рослин і розведення сільськогосподарських тварин без застосування хіміко-синтетичних (штучних) речовин, а також виробництво, переробка, обіг і сертифікація екологічно чистих сільськогосподарських і продовольчих товарів. Поняття "екологічно чистий", яке використовується у цьому законі, має те ж значення, що і поняття "біологічний", "органічний" і "природний", які використовуються в міжнародному законодавстві. Аналогічний підхід щодо законодавства про органічну продукцію і у

Республіці Молдова. Так, у ст. 1 Закону Республіки Молдова від 9 червня 2005 року №115-XVI «Про екологічне сільськогосподарське виробництво» зазначено, що цей закон регулює соціальні відносини, пов'язані з виробництвом екологічної сільськогосподарської продукції без застосування хіміко-синтетичних речовин. Термін "екологічний", що застосовується у цьому законі, ідентичний термінам "біологічний", "органічний" або їх похідних.

У свою чергу у Законі Республіки Казахстан від 27 листопада 2015 року № 423-V «Про виробництві органічної продукції» використовується термінологія звична для українського законодавства. У ст.1 цього закону під органічною продукцією розуміють сільськогосподарська продукція, продукція аквакультури (рибництва), продукція з дикорослих рослин і продукти їх переробки, у тому числі харчова продукція, вироблені відповідно до вимог цього Закону.

І все ж таки у більшості країн СНД відсутні окремі закони про органічне виробництво сільськогосподарської продукції. А деякі країни включають окремі положення щодо органічного виробництва у загальні законодавчі акти щодо екологічної безпеки. Як приклад останнього можна навести Закон Туркменістану від 3 червня 2017 року «Про екологічну безпеку».

Поняття органічне землеробство має термінологічні відмінності і у європейських країнах. Так, термін «органічне землеробство» офіційно прийнятий в англійськомовних країнах Європейського Союзу, еквівалентом якому у Франції, Італії, Португалії та країнах Бенілюксу є «біологічне землеробство», у Данії, Німеччині та іспаномовних країнах — «екологічне землеробство» [5].

Отже, з урахуванням зазначених вище положень можна дійти наступного: по-перше, не всі країни СНД мають окремі законодавчі акти спрямовані на регламентацію відносин пов'язаних із виробництвом та

обігом органічної сільськогосподарської продукції. По-друге, деякі країни СНД здійснюють правову регламентацію виробництва та обігу органічної продукції в рамках загальних законів про екологічну безпеку. По-третє, аналізуючи та порівнюючи законодавство України та країн СНД можна прийти до висновку, що більш доцільним є прийняття окремого правового акту щодо виробництва та обігу органічних продуктів. Також у законодавствах України та деяких країнах СНД наявна певна термінологічна відмінність.

Література:

1. Бугера С.І. Правове регулювання органічного виробництва сільськогосподарської продукції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://apdp.in.ua/v61/87.pdf>

2. Єрмоленко В.М. Правові аспекти органічного сільськогосподарського виробництва як важливий чинник забезпечення екологічної безпеки / В.М. Єрмоленко // Актуальні проблеми становлення і розвитку права екологічної безпеки в Україні: матер. наук.-практ. круглого столу (м. Київ, 28.03.2014 р.) / ред. кол. М.В. Краснова та ін.; КНУ ім.Тараса Шевченка. - Чернівці: Кондратьєв А. В., 2014. - С. 46-49.

3. Статівка А.М. Деякі правові питання органічного виробництва сільськогосподарської продукції // Актуальні проблеми юридичної науки: зб. тез Міжнар. наук. конф. «Тринадцяті осінні юридичні читання» (м. Хмельницький, 14-15.11.2014 р.) - Хмельницький, 2014. - Ч. 3. - С. 99-100.

4. Уркевич В. Ю.Про принципи виробництва органічної сільськогосподарської продукції в Україні й ЄС // Актуальні проблеми конвергенції екологічного законодавства України до законодавства ЄС: матеріали Всеукраїнського наук.-практ. круглого столу, 28 жовт. 2016 р.- Дніпро, 2016. – С. 88-91.

5. Сутність органічного землеробства Ecological Farming [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

[http://finance.mnau.edu.ua/finance.mnau.edu.ua/index.php?
option=com_content&view=article&id=178](http://finance.mnau.edu.ua/finance.mnau.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=178)

**Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЕДЕННЯ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА»

29-30 вересня 2017 року

Харків - 2017

Правові засади ведення органічного землеробства: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (29-30 вересня 2017 року) / за ред. Шульги М.В. – Харків: «Доміно», 2017. – 246 с.

За зміст та якість матеріалів відповідальність несуть автори публікацій.